

היסטוריה עולמית, 1800–1300

שיעור בהדרכת פרופ' עודד רבינוביץ'

יום ב', 14:15–15:45, גילמן 144

שעת קבלה: יום א', 9:00–10:00, גילמן 377ב' (או במזכירות החוג, גילמן 374)

דואר אלקטרוני: odedra@post.tau.ac.il

תיאור הקורס

ימי הביניים המאוחרים והעת החדשה המוקדמת היו תקופה של תהפוכות בהיסטוריה העולמית: מהתמוטטות האימפריה המונגולית באמצע המאה הארבע-עשרה עד להקמתן של האימפריה הסינית, האימפריה הרוסית והאימפריות המערב אירופיות במאות השבע-עשרה והשמונה-עשרה. השיעור יבחן את השינויים ביחסי הכוחות הגלובליים, אולם ידגיש גם את האופן שבו התעצבו בתקופה זו חייהם של עבדים ושפחות שטולטלו בין יבשות, שכירי חרב שחיפשו את פרנסתם בארצות רחוקות, איכרים שהחלו לאמץ גידולים אקזוטיים ובלתי מוכרים כגון תפוח האדמה או העגבנייה, או אנשי דת נוצרים ומוסלמים שהפיצו את דבר האל בארבע כנפות תבל.

מטלות והערכה

הקריאה במאמרים אמורה ללוות את ההרצאות, לעתים להרחיב את הנאמר בהן ולעתים להעמיק אותן. הציון בקורס ייקבע בבחינת סיום על תכני ההרצאות וחומרי הקריאה (שאלה ראשית [40 נקודות], 2 שאלות על חומר הקריאה [15 נקודות x 2], ו-6 מונחים [5 נקודות x 6]). ראו גם בחינה לדוגמה באתר המודל של הקורס.

מערך שיעור

א. מבוא: עולם ישן, עולם פתוח (16 במרץ)

[1] רוברט מרקס, "תרבות חומרית ומסחר בשנת 1400" [תרגום לעברית].

המקור: Robert Marks, *Origins of the Modern World: A Global and Environmental Narrative from the Fifteenth to the Twenty-First Century*, 3rd edition (Lanham: Rowman and Littlefield, 2015), chapter 1, pp. 19–40.

ב. אירופה וסין במוצאי ימי הביניים: מגפה ומשבר (23 במרץ)

[2] Robert Marks, *Origins of the Modern World: A Global and Environmental Narrative from the Fifteenth to the Twenty-First Century*, 3rd edition (Lanham: Rowman and Littlefield, 2015), chapter 2, pp. 41–65.

ג. כיבוש אמריקה ומחזור הכסף (13 באפריל)

[3] Timothy Brook, *Vermeer's Hat: The Seventeenth Century and the Dawn of the Global World* (New York: Bloomsbury, 2008), chapter 6, pp. 152–184.

ד. אימפריות בקנה מידה גלובלי (20 באפריל)

[4] Marks, *Origins of the Modern World*, chapter 3, pp. 67–96.

ה. מיסיונרים, טקסים, ודתות גלובליות (27 באפריל)

[5] Amira Bennison, "Muslim Universalism and Western Globalization," in A. G. Hopkins (ed.), *Globalization in World History* (New York: Norton, 2002), pp. 73–98.

ו. רשתות מסחר וחברות גלובליות (4 במאי)

[6] Francesca Trivellato, "The Organization of Trade in Europe and Asia, 1400–1800," in Jerry Bentley, Merry Wiesner-Hanks, and Sanjay Subrahmanyam (eds), *The Cambridge World History*, vol. 6, Part 2: *The Construction of a Global World, 1400–1800 CE: Patterns of Change* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), pp. 160–189.

ז. ציד התבלינים – ממסחר לייצור (11 במאי)

[7] Marcy Norton, "Tobacco's Cultural Shifts as an Early Atlantic Drug," in Paul Gootenberg (ed.), *The Oxford Handbook of Global Drug History* (Oxford: Oxford University Press, 2017), pp. 133–151.

ח. טעמים חדשים, מוצרים גלובליים: סוכר וקפה (18 במאי)

[8] כריסטופר ביילי, "גלובליזציה קדומה וגלובליזציה מודרנית באירופה, אסיה ואפריקה" [תרגום לעברית].
M. A. Bayly, "'Archaic' and 'Modern' Globalization in the Eurasian and African Arena, ca. 1750–1850," in A. G. Hopkins (ed.), *Globalization in World History* (New York: Norton, 2002), pp. 45–72.

ט. עובדים, עבדים, עובדים משועבדים (25 במאי)

[9] Trevor Burnard, "Plantation Societies," in Jerry Bentley, Merry Wiesner-Hanks, and Sanjay Subrahmanyam (eds), *The Cambridge World History*, vol. 6, Part 2: *The Construction of a Global World, 1400–1800 CE: Patterns of Change* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), pp. 263–282.

י. חברות מתיישבים וחברות ספר (1 ביוני)

[10] Laura Hostetler, "Qing Connections to the Early Modern World: Ethnography and Cartography in Eighteenth-Century China," *Modern Asian Studies* 34 (2000): 623–662.

י"א. מהפכה של חריצות: פרוטו-תיעוש, טקסטיל וצריכה (8 ביוני)

[11] Sheilagh Ogilvie, "Consumption, Social Capital, and the 'Industrious Revolution' in Early Modern Germany," *The Journal of Economic History* 70 (2010): 287–325.

י"ב. ילידים, מתיישבים, ואימפריות במאה השמונה עשרה (15 ביוני)

[12] Pekka Hämäläinen, "The Politics of Grass: European Expansion, Ecological Change, and Indigenous Power in the Southwest Borderlands," *The William and Mary Quarterly* 67 (2010): 173–208.

י"ג. עידן המהפכות (22 ביוני)

[13] Anne Gerritsen, "Scales of a Local: The Place of Locality in a Globalizing World," in Douglas Northrop (ed.), *A Companion to World History* (Malden, MA: Wiley-Blackwell, 2012), pp. 213–226.